

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Haandbog i Verdens-Historien. Første Deel

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 247. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1833_518A_1-txt-shoot-idm13238/facsimile.pdf (tilgået 04. august 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

nu Harpagus befeel at udfatte Barnet i den vildeste Bjerg-
Egn, hvor det snarest kunde omkomme. Mitradates havde
imidlertid en Kilde ved Navn Spaka, med hvem han levede
i et Slags Høsteskab, og hun overtalte ham til at udfatte
hendes dødfødte Dreng istedenfor Prindsen, hvem hun behøvede
og fødte op, og da nu Spaka paa Persisk er en Løve, saa har
Man deraf gjort den Snak at Kyrus blev født op af en
Hund. Han vordt nu op som Høveds Son, til han var ti
Aar gammel, men da blev Høvedligheden robet ved et be-
derligt Tilfælde; thi da Kyrus engang gik paa Gaden og
legede med de andre Dreng, gjorde de ham for Spøg til be-
ers Konge, hvorpaa han satte Nagle af dem til at bryde
Huse, gjorde Ande til sine Dabanter, En til Kongens Vid
og En til hans Dre, og gav, kort sagt, Enhver sin Beskil-
ling. En færdig Moders Son gjorde ved denne Leilighed ikke
sin Pligt, og ham pibskede Kyrus uden al Barmhertighed,
hvorefter han keltagede sig hos sin Fader Artambates og
denne igjen hos Astyages, som til det Indfald selv at ville
ser den dumbedrige Høveds-Dreng, men havde ham med Forun-
dring tiakt forbaare, hvad han havde gjort, som en retfæ-
dig Konge mellem Drengene. Saavel herved, som ved noie
at betragte Prindsens Ansigt-Træk, fattede Astyages Wiis-
tanke, kunde Mitradates til at bekende Sandheden, Afsat-
tede Harpagus med at lade ham uvidende hvide sin egen
Son, og sendte Prindsen hjem til hans Forældre i Persien,
da Magierne forstiftede ham, der var nu ingen Fare, da Ky-
rus alt som Dreng havde været Konge, hvidet Dømmen
var gaart i Dødsdøle^{*)}.

Da nu Kyrus blev voksen, kom der en Dag en Skotte
til ham og hilsede paa Harpagus, der var en Hæd til
ham, som han endelig maatte selv skiere op i Høvedlighed,
og i Høved laae der et Brev, hvori Harpagus, for at foye
^{*) Høved. I. 74. 107—22.}

sin Hron paa Aftvages, raabte Kyrus til at gjøre Opstand med Perserne, og lovede selv tilligemed Mange af de Store i Meden at gaare over til ham. Det smagde Kyrus, han skrev sig selv en kongelig Befaling som General i Persien, og befalede alle Mand af de tre fornemste Stammer: Parsagerne nemlig, hvortil hans egen Familie Achaemenidene hørte, Medierne og Massageterne, at forsamle sig hvide med sin Hjons-Arniv. Da de nu kom, gav Kyrus dem det Dag-Værelse at rydde en Ervæfning paa atten, treve Stadier, begroet med Tørn, men lod dem tillige Dagen efter til Gaaft i deres Punt. For at bevægte dem godt, skænkede Kyrus alle sin Hjons Giebet, Kior og Gaar, og da Gaaft-Budet var endt, spurgte han Perserne, hvad der hagede dem bedst: Løse i Dag eller det i Gaar? Da de nu alle med een Mund gav det Svar, at det intetstund var saa lidt Fortlig som mellem Himmerig og Helvede, lovede han dem saadanne kronede Dage, naar de vilde gjøre Opstand med Aftvages og staae som Mand. Perserne, som længe havde knurret over det Medvilde Raag, sagde naar Ja, og da Aftvages var saa forblindet at betroe Harpagus Anføreren over den Krigs-Hær, han stillede med Kyrus, blev Følgen, at Endel gik over og Vesten tog Flugten. Vel stillede nu Aftvages sig selv i Spidsen for en ny Rikshær, men han tabte Slaget og faldt i Fangerenskab, hvor han vel beholde Liv og Hæd, men alle Kronen. Mens Aftvages sad i Fængsel, havde han imidlertid en mærkelig Samtale med Harpagus, hvori denne erindrede ham om ovennævnte gruelige Maaltid og spurgte ham bibende: hvordan Lænerne smagde; men Aftvages svarede ganske rolig at berøse ham, at han havde taaret sig baade dumt og stolt, ved at spille Kronen i Hænderne paa en Anden, istedenfor at tage den selv, og stolt, ved at gløse de uskyldige Meder til Persernes Slaver *).

*) Færeb. I. 123—30.

